

FÅR STØTTE FRA EKSPERT: – Roboter kommer til å stå for 95 prosent av all aksjehandel i fremtiden, mener førsteamanuensis Kjell Jørgensen ved BI.
Foto: Willyam Bradberry / Shutterstock / NTB scanpix

Denne roboten skal advare deg før neste børskrakk

Roboten fra Bergen skal fange opp neste aksjemarkedfall på over 20 prosent. Slik bedømmes den nåværende situasjonen.

HANS JORDHEIM

Publisert: 14.11.2018

Det er tirsdag 23. oktober. Investorene på Oslo Børs har gjort som sine likesinnede i resten av verden – de har solgt betraktelig mer enn de har kjøpt. Hovedindeksen er på dette tidspunkt ned 8,73 prosent fra toppnoteringen på 946,43 poeng i slutten av september.

En «cocktail av uro» fremheves som årsak. Kommer fallet til å tilta ytterligere? I etterkant ser det ut til at vi kan slå fast at dette var en klassisk korreksjon.

Samme svar ville man fått om man tok en titt på dommen fra makroøkonomiroboten til Quantfolio, grunnlagt av Jan Åge Skaathun og Helge Hannisdal, som foreløpig er best kjent for å ha vært med å starte IT-selskapet Itslearning.

– Modellen vår slo ikke ut. Den mente med det at det ikke var noen grunn til å ta ned risikoen i egne investeringer, sier Jan Åge Skaathun.

Quantfolio har laget en robot som skal fange opp kommende bear-markeder (se faktaboks) med mer enn 20 prosent fall. Roboten mates med massive datamengder – fra kilder som Bloomberg, Reuters og Morningstar for den globale inputen – i tillegg til tall fra institusjoner som for eksempel SSB og Norges Bank for Norge-spisset data.

Totalt ser Quantfolio-roboten på over 600 indikatorer, basert på materiale fra 20 ulike kilder, før den lander på en totalscore på mellom 0 og 1 for den makroøkonomiske situasjonen på nåværende tidspunkt. Akkurat nå står pilen på 0,98, altså tett opp mot mest optimistiske den kan være, forteller Skaathun.

SKAL ADVARE: Makromodellen (øverste graf) gir en score på mellom 0 og 1. Faller verdien til under 0,75 er vi ifølge Quantfolios definisjon inne i et bearmarked. Grafen under viser Hovedindeksen på Oslo Børs for samme periode.

Foto: Quantfolio

Quantfolios kunder får oppdateringer via månedlige rapporter, sammen med algoritmebaserte investeringsråd, der aksjer og fond rangeres. Mer om det senere. Om roboten fanger opp at det makroøkonomiske bildet plutselig forverrer seg, vil imidlertid kundene oppdateres hyppigere, gjennom advarsler på epost, forklarer Skaathun.

– Roboten prøver ikke å spå når og hvor fall kommer langt frem i tid, det er umulig. Det den gjør er at den forstår mønstre, slik at den kan si at «nå er vi i startfasen av et bear-marked».

Selv mener gründerne at de har laget blant Europas første makroroboter basert på kunstig intelligens. Ambisjonen deres fremover er å etablere seg som en tjeneste for helt vanlige mennesker, der disse får finansielle råd som tidligere har vært forbeholdt profesjonelle aktører.

– Vi opplevde at vi ikke var komfortable med tanken på å skulle sitte gjennom en resesjon og se kapitalverdifall på 50-60 prosent. Så vi begynte å abonnere på amerikanske tjenester

FAKTA MINIORDBOK:

Bear-marked: Et marked i en vedvarende nedadgående trend. Investorer er pessimistiske og tilliten er lav.

Bull-marked: Et marked hvor verdien er stigende. Investorer er optimistiske og tilliten er høy.

Meravkastning: Avkastningen sammenlignet med fondets referanseindeks. Referanseindeksen

som har som formål å advare om dette, men disse sa jo ikke noe om Norge. I tillegg var de basert på statistiske modeller, bestående av noen faste datapunkter som tidligere har vært betydningsfulle indikatorer. Sannsynligheten for at akkurat disse skal gjelde også ved neste resesjon er ganske liten, sier Jan Åge Shaathun.

Derfor har Quantfolio laget en egen og «mer sofistisert» modell. Den skal finne ledende indikatorer som slår ut tidlig nok til at man rekker å ta ned risikoen sin før bear-markedet kommer.

For øyeblikket kan nye kunder få en tre måneders gratis prøveperiode. Deretter koster tilgang til Quantfolio-rådene 990 kroner i måneden – antagelig en del mer enn hva som vil være en attraktiv pris for hobby sparere.

GRÜNDERE: Helge Hannisdal (t.v.) og Jan Åge Skaathun startet Itslearning i 1999. 16 år senere ble Quantfolio opprettet.

Foto: Privat

– Rapporten er ment for dem som har noe midler i markedet. Samtidig mener vi at å betale 990 kroner i måneden ikke er uheørt om man har noen hundre tusen i aksjefond, spesielt om det fører til at man kan ta ned risikoen ved store fall. Vi ønsker å rette oss mot helt vanlige kunder også, sier Skaathun.

Deler av det man betaler for, er altså en form for forsikring mot fremtidige aksjeras, gitt at roboten evner det den er programmert til. Samtidig kommer Quantfolio med investeringsråd i samme rapport, basert på analyser som på mange måter ligner det som ligger til grunn for **faktorfond**: En helautomatisert prosess bestående av teknisk analyse, fundamental analyse, samt industridata.

Det resulterer i at algoritmen rangerer globale obligasjonsfond, globale aksjefond og nordiske aksjer, for så å presentere en toppliste til kundene. I november-rapporten anbefaler Quantfolio kjøp av fire svenske selskaper samt norske Norway Royal Salmon.

Hittil i år ville det ikke lønt seg å følge obligasjonsfond-rådene – de har gitt en negativ avkastning på 6,5 prosent mens referanseindeksen er ned 1,1 prosent.

Når det kommer til rådene for globale fond, samt anbefalingene av nordiske aksjer, kan imidlertid Quantfolio vise til meravkastning på henholdsvis 4,2 og 4,3 prosent.

– Rådene for aksjefond og aksjestrategi har så langt i år vært helt ok, selv om dette er strategier som historisk skal gi vesentlig høyere meravkastning, sier Skaathun.

Førsteamanuensis Kjell Jørgensen ved BI forteller at han kjenner til Quantfolios robotrådgiver, riktignok ikke inngående, og at han har stor tro på teknologiens bidrag til formueforvaltning.

– Det er svært interessant dette med å regne på hva som vil skje, basert på historikk. Det gjør at man har større mulighet til å forutse relativt kjente mønstre. Jeg mener det er et godt supplement, sier han.

Jørgensen poengterer imidlertid at han har vanskelig for å tro at man vil kunne forutse alle mulige kriser med en slik modell.

– De aller fleste børsras kommer fordi det er noe man ikke klarer å plukke opp. Roboten kan umulig ha innsikt i noe som ikke før har skjedd og derfor er det vanskelig for meg å skjønne hvordan den skal kunne forutse dette.

Førsteamanuensis Kjell Jørgensen ved BI
Foto: BI

Enn så lenge er Quantfolio eneste norske aktør med en makrorobot. Samtidig begynner landets banker og finansselskaper i økende å ta i bruk digitale rådgivere.

Sbanken gikk inn på eiersiden i Quantfolio i fjor og eier i dag 30 prosent av selskapet. Samarbeidet innebærer at Quantfolio leverer en robotrådgiver til Sbankens kunder. Den ble lansert i år.

Ved å besvare enkelte spørsmål om egen økonomiske situasjon, sparehorisont og risikovillighet, blir man anbefalt en fondsportefølje. Lignende tjenester har også Nordnet, Kron og senest Nordea kommet med. Sistnevnte lanserte spareroboten Nora tidligere i november.

Nordnet har også nylig oppdatert sin robotrådgiver, som nå tilbyr såkalte multi asset-fond. Det har ifølge Nordnet-sjef Anders Skar aldri før vært tilgjengelig for norske kunder.

Poenget er at kunden får anbefalt et risikonivå, i stedet for en portefølje med en statisk fordeling mellom aksjer og renter. Andelen aksjer, renter og andre aktiva varierer med markedsforholdene, slik at risikoen i porteføljen er konstant.

Robotrådgivning er som det meste annet innen fintech langt større og mer utviklet i USA enn i Norge. Alle de fem største robot-rådgivningsselskapene i verden ligger i Uncle Sams smeltedigel og forvalter til sammen nærmere 150 milliarder dollar. Den globale totalen var omtrent 224 milliarder dollar for et års tid siden.

Ifølge revisjon- og rådgivningsgigantene KPMG og Deloitte vil dette bare øke. Innen 2020 vil robotrådgivere forvalte omtrent 2.000 milliarder dollar, anslår de. Kjell Jørgensen ved BI stemmer i.

– Manuell handel kommer til å utgjøre en forsvinnende liten andel. 95 prosent kommer til å utføres av roboter, det er jeg helt sikker på, sier han.

RELATERTE ARTIKLER